

בראשית פרק כז

(א) ויהי כִּי יָנֹכַח יַצְחָק וּמְחַבְּרָיו עֵינָיו מֵרָאֵת וַיִּקְרָא אֶת־עֶשָׂו בְּנֵו הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲגִנִי: (ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא וְקָנִיתִי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי: (ג) וַעֲתָה שְׂאֵ־נָא כְּלִי־הַתְּלִיָּה וְקִשְׁמְתָה וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצֹדֶה לִי צִידָה צִידָה לִי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אֲהַבְתִּי וְהִבִּיאָה לִי וְאֶקְלָה בְּעֵבֶר תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי בְּטָרֶם אָמוֹת: (ד) וַרְבֵּקָה שִׁמְעַת כְּדַבֵּר יַצְחָק אֶל־עֶשָׂו בְּנֵו הַגָּדֹל עָשׂוּ הַשָּׂדֶה לְצֹד צִיד לְהִבְיָא: (ו) וַרְבֵּקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנֵה לֵאמֹר הִנֵּה שִׁמְעִיתִי אֶת־אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל־עֶשָׂו אָחִיךָ לֵאמֹר: (ז) הִבִּיאָה לִי צִיד וְעִשְׂה־לִּי מִטְעָמִים וְאֶקְלָה וְאֶבְרַכְךָ לִפְנֵי יְקֹנֶה לִפְנֵי מוֹתִי: (ח) וַעֲתָה בְנִי שִׁמַּע בְּקוֹלִי לֹאֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַנֵּה אִתְּךָ: [...] (י) וַתִּחַן אֶת־הַמְטָעִמִּים וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשְׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב בְּנֵה: (יח) וַיָּבֵא אֶל־אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲגִנִי מִי אַתָּה בְּנִי: (יט) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו אֲנִי עֶשָׂו בְּכֹרֶךָ עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי קוּם־נָא שָׁכְהָ וְאֶכְלֶה מִצִּידִי בְּעֵבֶר תִּבְרַכְנִי נַפְשֶׁךָ: (כ) וַיֹּאמֶר יַצְחָק אֶל־בְּנֵו מֵהֲזֶנָּה מִהָרֵת לְמַצָּא בְּנִי וַיֹּאמֶר מִי הַקְּרָה יְקֹנֶה אֶלְהִיֶּיךָ לִפְנֵי: (כא) וַיֹּאמֶר יַצְחָק אֶל־יַעֲקֹב גְּשֶׁה־נָּא וְאֶמְשָׁךְ בְּנִי הַאֲתָה זֶה בְּנִי עֶשָׂו אִם־לֹא: (כב) וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל־יַצְחָק אָבִיו וַיִּמְשָׁלוּ וַיֹּאמֶר הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַזְּמִים יְדֵי עֶשָׂו: (כג) וְלֹא הִכִּירוּ בֵּיהֶמוּ לְדָוִד בְּיַד עֶשָׂו אָחִיו שְׁעֵרֶת וַיִּבְרַכְהוּ: (כד) וַיֹּאמֶר אֲתָה זֶה בְּנִי עֶשָׂו וַיֹּאמֶר אָבִי: (כה) וַיֹּאמֶר הַגִּשְׁהָ לִי וְאֶכְלֶה מִצִּידִי לְמַעַן תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי וַיִּגְשָׁלוּ וַיֹּאכְלוּ וַיָּבֵא לוֹ יֵצֵר וַיִּשָּׂא: (כו) וַיֹּאמֶר אֵלָיו יַצְחָק אָבִיו גְּשֶׁה־נָּא וְשָׁקֶה־לִּי בְּנִי: (כז) וַיִּגַּשׁ וַיִּשְׁקֶלוּ וַיִּרְחַח אֶת־רִיחַו בְּגִדָיו וַיִּבְרַכְהוּ וַיֹּאמֶר רֵאֵה רִיחַ בְּנִי פְרִיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בְּרַכְו יְקֹנֶה: (כח) וַיִּתְּמַלֵּךְ הָאֱלֹהִים מִשַׁל הַשָּׁמַיִם וַיִּמְשָׁנִי הָאָרֶץ וְרַב דָּגָו וּמִירֶשׁ: [...]

פרי צדיק לך לך אות ט'
'היינו, כי אברהם אבינו היה מדתו חסד שהוא ענין התפשטות והשתדל לפרסם כבוד אלהותו יתברך בהתפשטות רב בכל העולם, ולכן גייר גיורים הרבה להכניס כל העולם תחת כנפי השכינה. ואמר לו הקב"ה לך לך מאותו התפשטות שבין האומות. כי באמת כל הגרים שגייר חזרו לסורם אחר פטירתו כמו שאמר (בפרקי דרבי אליעזר פרק כט עיין שם), והיינו הגרים שגייר בארץ חרן כמו שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן. מידת יצחק הוא הצמצום שראה שמכל גיורי אביו לא נשאר שחזרו לסורם ולכן צמצם קדושתו שלא להתפשט בין העכו"ם ולכן לא כ' ביצחק שגייר גיורים רק ברמז שרמזו חז"ל 'בארץ מגורי אביו' (ב"ר ר"פ וישב) 'מגיורי אביו'. כי מעט היו הגרים שגייר שלא גייר רק יחידים שהבין שלא יחזרו לסורם. וזה שאומרים אלקי יצחק מדת הגבור דגבורה היא מדת צמצום

ספר מי השילוח - פרשת מקץ

תשמע הלום לפתור אותו, היינו כי כל עניני עו"ה הם כחלום הצריך פתורם וכמו שיפתור לו האדם כן יקום אצלו והאדם המבין בכל כי הכל הוא רק מהש"י ורק ממוצא פיו יח' הכל זה מבין טעם בכל דבר ומגיע לחיים אמיתיים, כמו לחם העיקר המח' הנמצא בו הוא המוצא פי ה' ומי שאוכל פשוט ככהמה, אינו משיג מהלחם רק חיי עו"ה והמבין כי מוצא פי ה' הוא המח'י, זה ישיג חיי עולם כי לחם הוא אותיות חלם היינו שצריך פתרון. וכן הוא כל הנאות כי כל ההנאות והטובות שבעולם כ:משלין ללחם

בית יעקב בראשית מז

(בראשית דף יט:) שטעולמות כמה כגדו כללים כיונו
שכל עולם ועולם הוא לנפש לטעולם שלמעלה ממנו
וכעוס' הוא לנפש לטעולם כעליון וכן למעלה למעלה
עד אין סוף ממש. ולכן כל מה שס'ה'ם קונה לעלמו

זוהר כרך ג (במדבר) פרשת בהעלותך | דף קמח עמוד ב |

ר"ש אמר ווי להווא ב"נ דאמר דהא אורייתא אתא לאחזאה ספורין בעלמא ומלין דהדיוטי, דאי הכי אפילו בזמנא דא אנן יכלין למעבד אורייתא במלין דהדיוטי ובשבחא יתיר מכלהו אי לאחזאה מלה דעלמא אפילו אינון קפסירי דעלמא אית בנייהו מלין עלאין יתיר, אי הכי נזיל אבתרייהו ונעביד מנייהו אורייתא כהאי גוונא אלא כל מלין דאורייתא מלין עלאין אינון רזין עלאין, ת"ח עלמא עלאה ועלמא תתאה בחד מתקלא אתקלו, ישראל לתתא מלאכי עלאי לעילא, מלאכי עלאי כתיב בהו (תהלים קד) עושה מלאכי רוחות, (האי באתר עלאה) בשעתא דנחתין לתתא (אף על גב דנחתין) מתלבשי בלבושא דהאי עלמא ואי לאו מתלבשי בלבושא כגוונא דהאי עלמא לא יכלין למיקם בהאי עלמא ולא סביל לון עלמא, ואי במלאכי כן אורייתא דברא להו וברא עלמין כלהו וקיימין בגינה עאכ"ו כיון דנחתת להאי עלמא אי לאו דמתלבשא בהני לבושין דהאי עלמא לא יכיל עלמא למסבל, ועל דא האי ספור דאורייתא לבושא דאורייתא איהו, מאן דחשיב דהווא לבושא איהו אורייתא ממש ולא מלה אחרא תיפת רוחיה ולא יהא ליה חולקא בעלמא דאתי בגין כך אמר דוד (שם קיט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, מה דתחת לבושא דאורייתא, ת"ח אית לבושא דאתחזי לכלא ואינון

טפשיין כד המאן לבר נש בלבושא דאתחזי לון שפירא לא מסתכלין יתיר, חשיבו דההוא לבושא גופא, חשיבותא דגופא נשמתא, כהאי גוונא אורייתא אית לה גופא ואינון פקודי אורייתא דאקרון גופי תורה האי גופא מתלבשא בלבושין דאינון ספורין דהאי עלמא, טפשיין דעלמא לא מסתכלי אלא בההוא לבושא דאיהו ספור דאורייתא ולא ידעי יתיר ולא מסתכלי במה דאיהו תחות ההוא לבושא, אינון דידעיין יתיר לא מסתכלן בלבושא אלא בגופא דאיהו תחות ההוא לבושא, חכימין עבדי דמלכא עלאה אינון דקיימו בטורא דסיני לא מסתכלי אלא בנשמתא דאיהי עקרא דכלא אורייתא ממש

ספר מי השילוח - פרשת ויחי

שכל את ידיו, להיות כי יצחק אבינו הי' מדרגתו מדות הגבורה, ולכן רצה לברך את עשו כי מדת הגבורה מורה על ד"ת. כך שמע משה מפי הגבורה ולכן אמר יקוב הדין את ההר, ולכס לא היה בכחו לעשות נגד נמשפט ורצה לברך את עשו בעין כי הי' בכור, אך כי הש"י סומך ידים טהורות, כי הידים הם ענפי הלב, ולכו הי' טהור ומזוכך וסיכב הדבר שיברך את יעקב בלא דעתו, וע"ז נאמר אתה תומך גורלי, אבל יעקב אבינו הי' מסתכל תמיד אל הכינה ולרצון הש"י, ולכן נאמר ידעתי בני ידעתי שכל את ידיו, וישם את אפרים לפני מנשה:

מי השילוח שמות

וילך ויפגשהו בהר האלקים וישק לו, כמדרש חסד ואמת נפגשו צדק ושלוש נשקו, חסד זה אהרן ואמת זה משה, צדק זה משה, ושלוש זה אהרן. והנה איתא במדרש בכריאת העולם שהקב"ה לחסד ואמר יברא שהעולם מלא חסדים, אמת ואמר לא יברא שהעולם מלא שקרים, צדק ואמר יברא שהעולם מלא צדקות, שלום ואמר אל יברא שהעולם מלא קטטות, מה עשה הקב"ה השליך אמת ארצה וברא את העולם כו', והקושיא מפורסמת ... וגם כי משה הי' אמת וצדק איך מצד אחד ואמר יברא ומצד השני אמר אל יברא, והענין בזה אמת ואמר אל יברא וגם משה שהי' מדתו אמת מאוד הרעים בנפשו מדוע דרך רשעים צלחה, ואיך יוכל פרעה לעבוד עם ישראל וישראל יהי' נכנעים מפניו הלא הוא בשקר כי באמת פרעה הוא רשע גמור, וזאת הרעים בלב משה, ואהרן אחיו הי' מדתו חסד והוא למד תמיד דעת לסבול הכל ולקבל באהבה בלי שום טענה נגד הש"י, וזה ביאר מי שם פה לאדם אמר ר"י מי נתן עצה לברוח מפני פרעה, היינו שאמר הקב"ה למשה מי שלח בלבך לברוח, הלא זאת היא מדות אהרן והיא נגד מדתך, כי מדתך היא אמת ולפי מדתך לא צרכת לברוח מפני פרעה הרשע רק אני למדתי אותך אז מדות סבלנות, והנה מרע"ה אחרי שברח מפני פרעה למד דעת להיות סבלן, וזה הענין שנראה אליו הקב"ה בסנה ללמדו זאת המדה והראה לו שהוא שוכן בסנה היינו סבלן גדול כי עמו אנכי בצרה והוא סבלן נגד פרעה... וכאשר נשתוה בלב משה זאת המדה נעשה שלום לגאול את ישראל, וזה פי' חסד ואמת נפגשו, פגישה היינו שהי' מתנגדים זה לזה כי אהרן הי' מדות חסד ואמר יברא ומשה הי' מדות אמת ואמר אל יברא, והנה כאשר הוצרך משה לנוס מפרעה אז נקרא ותשלך אמת ארצה, ואז נשתוה מדת האמת לחסד ונעשה ממדות אמת צדק היינו כאהרן ואמר ג"כ יברא...

רש"י בראשית פרק א פסוק א

ברא אלהים - ולא אמר ברא ה', שבתחלה עלה במחשבה לבראתו במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים, הקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין, היינו דכתיב (להלן ב ד) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים:

